

Zneužívání moci je tématem za Ibsena i dnes

Recenze

LUKÁŠ DUBSKÝ

Henrik Ibsen patří mezi nejhranější dramatiky na světě, přesto se jeho hra *Opory společnosti* neobjevila na českých jevištích přes půl století. Na repertoár ji nyní zařadilo Vychoďočeské divadlo Pardubice v novém překladu Karolíny Stehlíkové a v režii Davida Šiktance.

Konzul Bernick je úspěšný podnikatel i politik, ve svém městě je vnímán jako morální autorita. Právě plánuje nákladný projekt železničního koridoru, když se po letech do vlasti vrací bratr jeho manželky Johan s její nevlastní sestrou Lonou. Dlouhá léta pečlivě skrývané lži se postupně dostávají na povrch. Jaký to bude mít dopad na konzulovu kariéru a osobní život?

Opory společnosti jsou Ibsenovým prvním sociálně-kritickým realistickým dramatem a na jejich struktuře je to místy vidět. Velké množství postav má mezi sebou velmi zamotané vztahy, které je nutné během první poloviny představení podat divákovi tak, aby se

v nich zorientoval. To poněkud nabourává tempo inscenace a vyžaduje to od diváka velkou pozornost.

VIZIONÁŘ IBSEN

Druhá polovina ovšem naplno odhaluje Ibsenovo vizionářství. Člověk by ho podezíral, že psal své drama pod vlivem kauz kolem českého premiéra Andreje Babiše, kdyby nevěděl, že hra je stará více než 140 let.

Režisér David Šiktanc ale nevytvořil doslovnou politickou satiru, jeho inscenace zachycuje nadčasový problém manipulace a zneužívání moci. Hru aktualizoval nejen v reáliích, ale i ve vztátech mezi jednotlivými postavami. Vše je dovedeno do příznačného „happyendu“, kdy Bernick před davem přiznává své čachry s pozemky,

za což se mu dostává jen další podpory a provolání slávy...

TECHNOLOG MOCI

Milan Němec hraje Bernicka jako zdatného technologa, který ani ve vypjatých situacích neztrácí nervy a dokáže pro záchranu svého postavení jít přes mrtvolu. Obklopuje se lidmi podobného rážení – ziskuchtivými obchodníky (Jiří Kalužný a Tomáš Lněnička), loajálním prokuristou Krapem (Josef Pejchal). Ale i jeho protivník, loďařský odborář Aune (Martin Mejzlík) používá k dosažení svých cílů podobné nekompromisní metody jako Bernick. Nebezpečného manipulátora pak představuje i slizký učitel Rørlund (v přesném podání Ladislava

Špínera), skrz jehož postavu se do hry dostávají i témata xenofobie a sexuálního zneužívání.

Opak tvoří konzulovi příbuzní, především jeho sestra Marta, kterou Martina Sikorová obdařila schopností obětovat vlastní štěstí ve prospěch druhých a udělala z ní tak nesentimentálně dojemnou postavu. Dvojice vracejí se z Ameriky se už svým vzezřením odlišuje od obyvatel přístavního městečka. Důvěřivý Johan (Petr Borovec) chce jen očistit své jméno, zatímco ironická Lona (Petra Janečková) si v sobě nese minulé křivdy a zdá se jako Bernickův největší soupeř.

Kvalitních politických her je na českých scénách jako šafránu, *Opory společnosti* k nim ale určitě patří. Reakce premiérového publika ukázaly, že Ibsenova hra je aktuální a je možné ji hrát jako zcela současnou výpověď o společnosti.

